

REPUBLIKA SLOVENIJA
USTAVNO SODIŠČE

Številka: U-I-22/98

Datum: 22.1.1998

ODLOČBA

Ustavno sodišče je v postopku odločanja o pobudah Društva davčnih svetovalcev Slovenije iz Ljubljane, ki ga zastopa predsednik Ivan Simič, in družbe Kontrakt & Plus d.o.o., Ljubljana, na seji dne 22. januarja 1998

o d l o č i l o:

1. Člen 8 Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prispevkih za socialno varnost (Uradni list RS, št. 3/98) se razveljavi.
2. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o prispevkih za socialno varnost je začel veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.
3. Ta odločba začne veljati z dnem razglasitve.

O b r a z l o ž i t e v

A.

1. Društvo davčnih svetovalcev Slovenije in družba Kontrakt & Plus d.o.o., Ljubljana izpodbijata Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o prispevkih za socialno varnost (v nadaljevanju: ZPSV-B). Ker je bil Zakon objavljen 17.1.1998, veljati pa je začel 1.1.1998, naj bi bil v nasprotju s 154. in s 155. členom Ustave. Pobudnika predlagata, naj Ustavno sodišče izpodbijani zakon odpravi. Predlagata tudi, naj Ustavno sodišče do svoje odločitve zadrži izvrševanje izpodbijanega zakona.

2. Državni zbor je v svojem odgovoru poslal mnenji Odbora za finance in monetarno politiko in Sekretariata za zakonodajo in pravne zadeve, ki sta ju podala ob ponovnem obravnavanju izpodbijanega zakona. Določba 8. člena ZPSV-B naj bi ne bila niti po besedilu niti po smislu zamišljena tako, da bi imela povratni učinek. Določba naj bi z vidika 154. člena Ustave postala sporna potem, ko je Državni zbor zaradi veta Državnega sveta moral ponovno odločati o ZPSV-B. Obe telesi Državnega zbora sta zavzeli stališče, da bi se glede uveljavitve ZPSV-B morala uporabiti določba 154. člena Ustave, po kateri začne predpis veljati petnajsti dan po objavi, če v njem ni drugače določeno.

B.

3. Ustavno sodišče je pobudi sprejelo in glede na izpolnjene pogoje iz četrtega odstavka 26. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 15/94 - v nadaljevanju: ZUstS) nadaljevalo z odločanjem o stvari sami.

4. Pobudnika izpodbijata celoten zakon, vendar pa utemeljujeta le neskladnost določbe 8. člena ZPSV-B z Ustavo. Ustavno sodišče se je zato pri odločanju omejilo na oceno ustavnosti te določbe.

5. Določba 8. člena ZPSV-B krši 154. člen Ustave, po kateri morajo biti predpisi objavljeni, preden začnejo veljati. ZPSV-B je bil objavljen v Uradnem listu RS št. 3/98 z dne 17.1.1998, po določbi 8. člena pa je začel veljati 1.1.1998. Ker je v 8. členu ZPSV-B kot začetek veljavnosti določen dan, ko Zakon še ni bil objavljen, je bila s tem kršena določba 154. člena Ustave.

6. Z razveljavitvijo končne določbe ZPSV-B, ki je določala začetek veljavnosti, se je odprlo vprašanje, kdaj začne Zakon veljati. Iz 8. člena Zakona nedvoumno izhaja, da zakonodajalec ni imel namena določiti začetek veljavnosti zakona petnajsti dan po objavi, pač pa je izrabil ustavno možnost, da sam določi drugače. Ustavno sodišče je zato sledilo zakonodajalčevemu namenu po tem, da bi Zakon veljal za celotno leto 1998 in je zato razveljavilo določbo 8. člena le toliko, kolikor je določala, da ZPSV-B velja pred objavo, to je pred 17.1.1998.

Pričetek veljavnosti z 18.1.1998 pa ni v nasprotju s 154. členom Ustave, po katerem lahko predpis začne veljati naslednji dan po objavi.

7. Dejstvo, da gre za zakon, s katerim naj bi se zagotovila dodatna sredstva za državni proračun za leto 1998 (Poročevalec, št. 59/97), in da je bil Zakon zaradi tega obravnavan po hitrem postopku, utemeljuje sklep, da je zakonodajalec hotel, da začne ZPSV-B veljati čimprej. V skladu z načelom minimalnega poseganja v zakonodajalčevo ravnanje je Ustavno sodišče določbo 8. člena ZPSV-B razveljavilo in kot dan uveljavitve Zakona določilo prvi dan po njegovi objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Zakonodajalčev cilj, to je čimprejšnja uveljavitev ZPSV-B, je nesporno razumen in legitimen. V neskladju z Ustavo je le sredstvo, ki ga je uporabil, to je datum uveljavitve zakonske spremembe. Iz pravnega reda je bilo zato treba izločiti le to sredstvo.

8. Ustavno sodišče torej ni določilo začetka veljavnosti Zakona. ZPSV-B je namreč veljal od 1.1.1998, kajti tudi neustavna zakonska določba velja in so jo dolžni vsi izvrševati, dokler ni po predpisanem ustavnosodnem postopku razveljavljena. Ker pa glede na 154. člen Ustave Zakon ne more veljati pred objavo, ga je moralo Ustavno sodišče do dneva, ki ga Ustava določa kot prvega možnega za začetek veljavnosti zakona, razveljaviti.

Odločitev Ustavnega sodišča pomeni torej samo to, da zakon pred tem dnem ni mogel veljati. Ustavno sodišče mu je le odvzelo veljavnost od 1.1. do 17.1.1998.

9. Ker je Ustavno sodišče določbo 8. člena ZPSV-B razveljavilo že zato, ker je v nasprotju s prvim odstavkom 154. člena Ustave, presoja ustavnosti te določbe z vidika prepovedi povratne veljave pravnih aktov (155. člen Ustave) ni bila potrebna.

C.

10. Ustavno sodišče je to odločbo sprejelo na podlagi 43. člena Zakona o Ustavnem sodišču v sestavi: predsednik dr. Lovro Šturm ter sodnica in sodniki dr. Miroslava Geč - Korošec, dr. Peter Jambreč, dr. Tone Jerovšek, mag. Matevž Krivic, mag. Janez Snoj, dr. Lojze Ude, Franc Testen in dr. Boštjan M. Zupančič. Prvo točko odločbe je sprejelo soglasno, drugo točko odločbe je sprejelo s petimi glasovi proti štirim (proti so glasovali sodniki Krivic, Snoj, Testen in Ude), tretjo točko odločbe pa je sprejelo s sedmimi glasovi proti dvema (proti sta glasovala sodnika Snoj in Krivic). Sodnik Ude je dal delno odklonilno, sodnik Krivic pa delno odklonilno in delno pritrdilno ločeno mnenje.

P r e d s e d n i k :
dr. Lovro Šturm